

# DIENOS ŽINIOS

Nr. 83

Glasenbach, 1947 m. gegužės mėn. 22 d.

## MARSHALLAS REIKALAUJA AMERIKOS INICIATYVOS PABĖGĖLIŲ PAGALBOS REIKALU

JAV užs. reikalų ministras Marshallas religinių, Cėbdaros ir darbininkų organizacijų delegatams pareiškė, kad demokratinės valstybės turi susijungti dabartinės tragiškos pabėgėlių situacijos pašalinimui. Amerika šiuo atveju pirmoji turi parodyti iniciatyvą.

Tolimesnėje kalbos eigoj Marshallas pabrėžė: "JAV nusistatymas nesikeičia ir nesikeis. Mes niekuomet neleisim pabėgėlius gražinti prievarta namo, bet jei kurie savanoriškai nori grįžti, mes tiems padėsime."

## SEKANTIS ŽINGSNIS I IRO ORGANIZACIJA

Tarptautinės pabėgėlių organizacijos (IRO) vadovaujanti taryba igaliavo užvakar amerikiečių delegatą Atmeyer pradėti pasitarimus su valdžios ir okupaciniais organais pabėgėlių problemos reikalu.

## AMERIKA SUTRUKDĖ TRETIJĮ KARĄ

"Amerikos Balkanų pagalbos akcija sulaukė tretįjį pasaulinį karą" - pareiškė turkų delegacijos, kurios dabar lankosi Londone pirminkas Jahit Jalchin. Tolimesniuose išvežėjimuose išreiškė, kad Stalinas pasimokins iš istorijos. Kaizeris Vilhelmas II 1914 metais užpuolė Prancūziją, kadangi Anglijos laikysena buvo netikra. Hitleris 1939 metais užpuolė Lenkiją, kadangi Anglijos ir Prancūzijos laikysena buvo abejinga. Stalinas Turkijos nepuls, kadangi Amerikos laikysena šiuo atveju yra stipri. Tačiau prieš Trumano pasisakymą, dieną iš dienos sovietų laikysena Turkijos atžvilgiu buvo vis labiau grėsinanti. Net ir šiandien, kuomet aukščiausias krizės punktas jau peržengtas, prie sienos viena prieš kita stovi dvi milžiniškos armijos. Aš esu pilnai įsitikinęs, kad nepriėmus Balkanų pagalbos programos, viena dieną Turkija būtų buvusi sovietų invazijos auka. Sovietai tai bandė padaryti su Persija, bet nepasisekė.

Vieningos Amerikos laikysenos dėka visi agresyviai reikalavimai, išskyrus spaudos puolimus, staiga pasibaigė. Mes jau nelaukiame naujų sovietų reikalavimų dalyvauti Dardanelių kontrolėje. Be Amerikos pagalbos mes būtume kovoje, kaip Suomija, bet galų gale būtume masės užslopinti. Prezidento priemonės be abejo sutrukdė tretįjį karą - baigė Turkų delegatas.

## SOVIETŲ GEN. STABO VIRŠININKAS NEATVYKS ANGLIJON

Britų karo ministerijos pranešimu, sovietų generalinio stabo viršininkas Vasilevski apgailestavo Montgomeriui, kad negalesias išpildyti Montgomerio kvietimo aplankyti Didž. Britaniją, kadangi labai apkrautas darbu.

## ANGLŲ KREDITAS SOVIETŲ SAJUNGAI ?

Londono oficialiuose sluoksniuose pareiškama, kad Anglija neketina prašyti Amerikos naują dolerio paskolą. Anglijos importas nuo 1920 metų siemet yra aukščiausias, be to, reikia sumažinti dolerio išlaidas. Toliau nurodoma galimybė, kad Anglija sovietų - anglų prekybos sutarties rėmuose suteiks sovietų sąjungai ūkinį kreditą.

## GINČAI UŽ DE GAULLE

Prancūzų seime įvyko audringi ginčai, po to, kai komunistų atstovo kalbė, kurio jis kritikavo gen. de Gaulle partiją (RPF) buvo nutraukta. Kai Casanova de Gaulle partiją pavadino "Sukilėlių partija", dešiniųjų partijų atstovai susuko: "Jūs kalbate svetimo krašto akcentu". Kitas dešiniųjų atstovas suriko: "Be gen. de Gaulle ir jūs komunistai čia nebutumėtė". Aprimo tuomet, kai ministeris be portfelio Delbos pareiškė: "De Gaulle vieta yra visam laikui tvirta. Niekas neužmiršo jo didžiulio pasitaravimo Prancūzijai".

## VEL KONCENTRACIJOS STOVYKLOS VOKIETIJOJE

Didžiuli susijaudinima Vokietijoje sukėlė SPD partijos vado dr. Schumacherio Kasselje 40.000 žmonių miniai pasakyta kalba. Jis puolė socialistų vienybės partiją, kuriai vadovauja komunistai ir kuri rėdasi tik sovietų zonoje, metodus. Ši partija, kuria Vokietijoje "nacionalinį komunizmą, SED nieko nesako, kai sovietų zonoje įrengiamos koncentracijos stovyklos, kuriose atrodo, kaip Hitlerio laikais. Dr. Schumacher apkaltino SED partiją esant kalta vokiečių departavimu Sov. Sąjungon.

## REIKIA SUPRASTI

"Jeigu mes tik truputį turėtumėm supratimo, pasaulyje viešpatuotu nuolatine taika", - pareiškė JAV generalinio štabo viršininkas gen. Eisenhoweris reprezentaciniuose rumuose. Sov. Sąjungą generolas pavadino didžiausiu pasaulio klaustuku. "Sovietų sąjunga yra tik dedesnės problemos dalis, kurią mes turime išspręsti. Ši problema yra taika!"

## KUR YRA 2,5 MILIONAI ŽMONIŲ?

Anglijos valstybės pasakratorius užsienio reikalams Mayhew į senatorių paklausimą parlamente atsakė, kad toks mažas sov. sąjungos vyriausybės praneštas vokiečių belaisvių skaičius - 890.532, - kurie dabar randasi belaisvėje, visus labai nustebino. Vienas darbiečių partijos atstovas paklausė: "Kas atsitiko su kitais 2,5 mil. vokiečių, kuriuos Rusija turėjo? Ar jie iš bado mirė, ar itraukti raudonosios armijos cilese, ar šiaip kas įvyko?"

## VOKIEČIŲ VYSKUPŲ ŽYGIS

Vatikano radio pranešimu Vokietijos Romos - katalikų Byžnycios vyskapiams iteikė sąjungininkų kontrolinei tarybai Berlyne skundą. Skunde protestuojama prieš vakarinių valstybių atleistų karo belaisvių siuntimą sov. sąjungon. Rusų policija kontroliuoja grįžtancius tėvynen. Tam tikra komisija nutaria, ar jis gali likti tėvyneje ar reikia siųsti Rusijon.

Jie taip pat pareiškė, kad katalikų spauda griežtos sovietų cenzūros dėka atsidurė prieš didelius sunkumus. Nemaza katalikiško turinio knygų ir laikraščių rusų zonoje uždrausta.

## BRITŲ PROTESTAS BUKAREŠTE

Britų įgaliotinis Bukarešte rumunų vyriausybei iteikė griežtą notą, kurioje protestuojama prieš 1.500 rumunų ukininkų partijos narių areštavimą. Iš penkių ukininkų partijos narių susidedanti delegacija iteikė britų atstovui raštą, kuriame skundžiamasi, kad istatymais neparemtas opozicijos partijų persekiojimas tesiasi jau nuo kovo mėnesio. Kalėjimuose su suimtaisiais elgiamasi nežmoniskai. Ši raštą pasirašė 250 kalinių, priklausančių ukininkų partijai.

## KIEK KAINUOJA OKUPACIJA ANGLAMS?

Anglijos gynimosi ministerio Alexander pareiškimu 1946 metų Vokietijos okupacija kainavo 84 ir Austrijos okupacija 10 milijonų svarų sterlingų.

----- ... -----  
Du amerikiečių ir vienas anglų kreiseris atplaukė Triesto uostan.  
----- ... -----

-3-

## MASKVA IR ATOMO KONTROLĖ

Gromyko pasaulio saugumo taryboje pareiškė, kad Rusija niekuomet neleis svetimiems kontroliuoti savo jėgos šaltinių bei savo atominės energijos produkcijos. Pareiškimas formuluojamas 1 sekančius punktus:

1. Rusija niekuomet neatsisakys veto teisės,
  2. kad Amerika viena tik nuolatos išlaikys atominės bombos monopolį "yra tik iliuzija",
  3. Pirmasis žingsnis pasaulio atominei energijai kontroliuoti yra atominės bombos ir kitų naikinančių ginklų uždraudimas.
- Trukdanti kitų valstybių laikysena pravedant atominių ginklų uždraudimą leidžia spresti, kad jos šiam reikalui neturi didelio noro.

## MASKVOS KONFERENCIJA KARTOJASI VIENOJE

Keturių didžiųjų atstovai Vienoje svarstė Austrijos alyvos šaltinių klausimą. Sovietų atstovas griežtai pareiškė, kad konferencijoje galima svarstyti tik tokius punktus, kuriuos sutiks sovietų delegacija. Šis pareiškimas sustabdė tolimesnę konferencijos eigą.

Antradienio posėdyje amerikiečių atstovas pareiškė, kad sovietų laikysena, nuolatos vartojant definicijas, goisinamas laikas.

Sovietų atstovas reparacijų ir vokiečių turto klausime pakartojo tas pačias pažiūras, kaip ir Maskvos konferencijoje.

## VĖL PLUSTA ŽYDAI AUSTRIJON

Austrijos vidaus reikalų ministeris ministerių taryboje pareiškė, kad vėl prasidėjęs per rytinę Austrijos sieną pabėgėlių plūdas kasdien didėja. Bijodami pagromų Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos ir Jugoslavijos žydai "juodai" peržengia rytinę Austrijos sieną. Austrija dabartinėje padėtyje pabėgėlių priimti negali, todėl ministerių taryba kreipėsi į sąjungininkų tarybą, kad sulaukėtų pabėgėlių veržimosi.

-----

Čenkaisekas tikisi užbaigti pilietinį karą Kinijoje.

-Italijos vyriausybė dar nesudaryta.

-Londone prasidėjo Indijos konferencija,

-Amerikon įvežta 128 rusiškos filmos.

-Nuo gegužės 26 d. uždraudžiama siusti iš Amerikos Vokietijon amerikoniškas cigaretes.

-Trumano motina randasi mirties patalė.

-Užvakar Brazilijoje prasidėjo totališkas saulės užtemimas.

-Brazilijos ir Argentinos prezidentai susitiko vienoje vietovėje prie Argentinos-Brazilijos sienos. Pasitarimu daviniu neskaičiama.

-----

## JUGOSLAVIJOS KARALIUS UŽ BALKANŲ JUDEJIMA

Jaunasis Jugoslavijos karalius Petras II vieno interviu metu pareiškė: "Tukstantams jugoslavų užsienyje ir tėvynėje aš ikuniju demokratines vakarų jėgas. Kasdien daugybė jugoslavų seimu man praneša, kad jie geriau apsiima kesti vargą ir vegetuoti DP stovyklose, negu važiuoti tirono valdomon tėvynen. Aš spėju, kad užsienyje randasi apie 125.000 jugoslavų. Aš esu susirūpinęs, kad mano tauta būtų greičiau išlaisvinta. Esu isitikinęs, kad Balkanų atotis bus saugi tik tada, kada atsikratys svetimos itakos. Tukstantai metų Balkanai randasi svetimos itakos sferose. Senovės laikais užėmė Balkanus graikai ir romėnai, viduramžiais ir dalinai naujaisiais laikais viespatavo turkai, o siandie Balkanai priklauso rusams. Esu isitikinęs, kad tik Penbalkanų judėjimas gali išgelbėti europėjinius Balkanų pietrvečius nuo visiško žlugimo".

## -4- L a i s k a s i s A n g l i j o s

Neseniai iš Vokietijos britų zonos Anglijon nuvykęs mūsų tautietis parašė sekanti laiška: "Sveikimu jau iš savo nuolatinės vietos. Iš Oskshafen uosto išvykau IV.25 ir Hull uosta pasiekiau IV.26. Kelionė truko 24 valandas ir "jūros liga" nesirgau. Čia Anglijoje dar reikėjo keletą dienų pabuti pereinamojo stovykloje. Dabar jau esu galutinai apsistojęs ir dirbu stovyklos ambulatorijoje, savo specialybėje. Šiuo tarpu gydytojo neturim ir man patiam tenka tas pareigas laikinai eiti.

Mūsų komendantas yra anglas ir vertėja ukrainietis. Esam apie 1.000 žmonių. Kokius darbus reiks dirbti, dar nežinoma. Pats pragyvenimas pradžioje yra geras. Maisto padėtis daug geresnė. Apie bendrą padėtį ir gyvenimą vėliau parašysiu daugiau, kuomet aš pats patirsiu. Dabar esam kurimosi stadijoje ir mažai ką žinom. Kol kas yra ta pati lagerinė sistema, kaip ir Vokietijoje buvo, tik skirtumas tas, kad žymiai geresnės sąlygos. Pati vietovė daugiau yra panaši į lietuvišką kaimą, ir visi namai daugiausia dviejų aukštų. Tik visa blogybė su klimatu, nes saulėtų dienų mažai matom."

### SPORTO SVENTE GLASENBACHE

S.m. gegužės mėn. 25 - 26 d.d. Glasenbacho stovykloje įvyks sporto sventis. Dalyvaus Insbruko, Ricdo, Linco, Perso, Bad-Gasteino ir Glasenbacho komandos. Bus žaidžiama: krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas.

----- ... -----

### T r u m p a i

Žydų teroristų veikla Palestinoje padarė apie 3.500.000 svarų sterlingų nuostolių.

Sovietai demontuoja Frankfurto radio pranesimą, kuriame pasakyta, kad buv. sovietų kariuomenės vadas maršalas Žukov už rengiamą sukilimą nubautas 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

### RUSAI BĖGA Į "NUBANKRUTITA" AMERIKA

Amerikiečiai laikraštininkai budami Senghajuje iš sovietų laikraščių patyrė, kad sovietų įvairūs ištikimieji, kurie tik gali bėga iš Rusijos ir keliauja į "suirusių apimtą, badaujantį, bankrutuojantį Ameriką".

Kad ir komisarui iš Rusijos pabėgti šiais laikais nėra lengvas darbas. Reikia turėti gerą vardą komunistų partijoje, kad leistų tave kur pavaziuoti atostogoms arba poilsiui į vasarvietę. Bet iš ten ne kur pabėgsi, nes vasarvietės nėra prie atvirų jūrų į Ameriką ar kitą šalį. Kiti ieigu kur važiuoja, tai ju seimos lieka kaip kaucija.

Pabėgimu iš Rusijos pasitaiko per Senghaju ir ten leidžiami bolševikų laikraščiai tiesiog iš piktumo plysta. Jie rašo didžiausius straipsnius garbinančius sov. sąjungą ir neigiančius, niekinančius ir žeminančius Ameriką, ta subankrutėvusia kapitalistų pavergtą šalį, bet kas atsitinka - bolševikai bėga į Ameriką nepašakydami saviems nei "dosvidania".

Komunistų laikraštis aprašo kaip pabėgo į Ameriką vienas gerai stovintis komunistų partijos magikas. Jis staiga susirgo, suparalizuotas, ir negali paeiti. Jo žmona surašioja jį, gauna leidimą išvežti į ligoninę, ir veža. Bet vietoj ligoninės, jie nuvažiuoja į Whangpoo uostą, kur stovėjo paruoštas laivas išvykti Amerikon, ir jie tuo laivu išvažiavo.

Žinoma, tokie nustoja gero vardo partijoje ir lieka apsukti žu-likais. ("Dirva" Nr. 14 1947 m.)

Dienraštis leidžia Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Ats. red. J. Prakapas